

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет соціології

Кафедра соціальних структур та соціальних відносин



РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СОЦІОЛОГІЯ СІМ'Ї ТА ОСОБИСТОСТІ

для студентів

галузь знань 05 - соціальні та поведінкові науки  
спеціальність 054 – соціологія  
освітній рівень бакалавр  
освітня програма «Соціологія»  
вид дисципліни обов'язкова

Форма навчання денна  
Навчальний рік 2020/2021  
Семестр 3  
Кількість кредитів ECTS 4  
Мова викладання, навчання та оцінювання українська  
Форма заключного контролю іспит

Викладачі: д.соц.н., с.н.с. Аза Л.О., к.соц.н., доц. Кузьменко Т.М.

Пролонговано: на 20/20 р. (підпис, ПІБ, дата) «28» 08 2021 р.

на 20/20 н.р. ( ) « » 20 р.

КИЇВ – 2020

Розробники: Аза Л.О., д.соц.н., с.н.с., доцент кафедри соціальних структур та соціальних відносин, Кузьменко Т.М., к.соц.н., доц., доцент кафедри соціальних структур та соціальних відносин.

ЗАТВЕРДЖЕНО:

В.о.зав. кафедри соціальних структур та соціальних відносин (Куценко О.Д.)  
(підпис) (прізвище та ініціали)

Протокол № 16 від «28» 08 2020 р.

Схвалено науково - методичною комісією факультету соціології

Протокол від «28» серпня 2020 року №1

Голова науково-методичної комісії (Червінська Т.Г.)

**1. Мета дисципліни** – формування знань про об'єкт та предмет, понятійний апарат, основні теоретичні напрями та дослідницькі методи сучасної соціології сім'ї та особи; про сімейні та шлюбні відносини, особливості сімейного виховання в сучасному суспільстві.

**2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:**

1. *Знати* основні поняття історії та теорії соціології, філософії, які закладають загальні уявлення про особистість, соціальний інститут та соціальну групу, соціальний статус та соціальну роль, соціальну взаємодію та інші соціальні явища.

2. *Вміти* оперувати поняттєво-категоріальним апаратом соціології, аналізувати соціальні явища; робити обґрунтовані висновки та узагальнення.

3. *Володіти елементарними навичками* самостійного пошуку та критичного опрацювання навчальних джерел.

**3. Анотація навчальної дисципліни:** навчальна дисципліна "Соціологія сім'ї та особистості" є складовою освітньої програми "Соціологія" за освітнім рівнем «бакалавр», галузі знань 05 - соціальні та поведінкові науки, зі спеціальності 054 – соціологія. Предметом дисципліни є місце і роль особи та сім'ї в суспільстві; інтеграція в особі соціально значущих рис суспільства; соціальні механізми формування особи; обумовленість особистісних якостей людини системою соціальних позицій, умов і форм життєдіяльності; соціологічна рефлексія щодо сім'ї, шлюбу та батьківства, дитинства, соціальних проблем сім'ї в сучасному суспільстві.

**4. Завдання дисципліни:** визначення методологічних засад аналізу особи та сім'ї, ознайомлення з впровадженням нових підходів до аналізу сучасних суспільних процесів та ролі в них особи; з теоретичними засадами аналізу сімейних відносин; з категоріально-понятійним апаратом соціології сім'ї та особи; характеристика особливостей сімейних відносин в традиційних та сучасних суспільствах; розуміння сім'ї як соціального інституту та малої соціальної групи; опис перспектив розвитку шлюбно-сімейних відносин.

Це спрямовано на формування наступних компетентностей:

- Зк 10. Здатність набувати сучасних знань, займатися самоосвітою.
- Фк1. Вільне володіння базовим концептуальним апаратом сучасної соціології.
- Фк2. Здатність застосовувати соціологічні поняття, концепції, теорії та методи для аналізу й інтерпретації соціальних явищ і процесів, соціальних проблем та конфліктів в Україні та світі у їхньому сучасному та/або історичному контексті.

**5. Результати навчання за дисципліною:**

Код	Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)	Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
<b>1. знати;</b>				
1.1	Особливості соціологічного дослідження особи, характеристики особи; зміст основних соціологічних концепцій особи. Основні характеристики типології як методу соціального пізнання та застосування її в дослідженнях особи. Основні підходи до аналізу структури особи та її виміри	лекції, семінарські заняття, завдання з самостійної роботи	усна відповідь доповнення контрольна робота	10
1.2	Форми соціальної взаємодії індивідів та їх класифікацію. Доцільність застосування поняття соціальної ідентичності, сутність ідентичності як усталеної взаємодії імпульсивного і рефлексивного	лекції, семінарські заняття, завдання з самостійної роботи	усна відповідь доповнення контрольна робота	10
1.3	Вміст, види, стилі, етапи, агенти	лекції, семінарські	усна відповідь	5

	соціалізації особи. Концепції соціалізації.	заняття, завдання з самостійної роботи	доповнення контрольна робота	
1.4	Специфіку соціологічного підходу до вивчення шлюбу і сім'ї. Категоріальний апарат соціології сім'ї. Сутність, поняття, ознаки сім'ї як соціального інституту та малої соціальної групи.	лекції, семінарські заняття, завдання з самостійної роботи	усна відповідь, доповнення, аналітичне завдання, письмова самостійна робота (аудиторна/ домашня), колективна презентація, індивідуальна презентація, контрольна робота	10
1.5	Основні складові структури сім'ї та типи шлюбно-сімейних відносин. Поняття життєвого циклу сім'ї. Критерії конструювання та ознаки етапів життєвого циклу. Соціологічні аспекти батьківства та дитинства	лекції, семінарські заняття, завдання з самостійної роботи	усна відповідь, доповнення, аналітичне завдання, письмова самостійна робота (аудиторна/ домашня), контрольна робота	10
1.6	Характеристики стійкості та стабільності сім'ї у сучасному суспільстві, успішності шлюбно-сімейних відносин.	лекції, семінарські заняття, завдання з самостійної роботи	усна відповідь, доповнення, аналітичне завдання, індивідуальна презентація, контрольна робота	5
<b>2. вміти</b>				
2.1	Оперувати категоріально-понятійним апаратом соціології сім'ї та особи	лекції, семінарські заняття, завдання з самостійної роботи	усна відповідь, доповнення, аналітичне завдання, письмова самостійна робота (аудиторна/ домашня), колективна презентація, індивідуальна презентація, контрольна робота	10
2.2	Демонструвати знання щодо еволюції та сучасного стану соціологічного теоретизування щодо проблем сім'ї та особи	лекції, семінарські заняття, завдання з самостійної роботи	усна відповідь, доповнення, колективна презентація, індивідуальна презентація, контрольна робота	5
2.3	Характеризувати специфіку сучасної сім'ї, нові форми сімей, головні проблеми та тенденції змін сім'ї в сучасному українському суспільстві.	лекції, семінарські заняття, завдання з самостійної роботи	усна відповідь, доповнення, диспут-гра, контрольна робота	10
<b>3. комунікація</b>				
3.1	Використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології під час збору інформації для виконання начальних завдань зокрема підготовки та презентації матеріалу	семінарські заняття, завдання з самостійної роботи	аналітичне завдання, письмова самостійна робота (аудиторна/ домашня), колективна презентація, індивідуальна презентація, контрольна робота	10
3.2	Демонструвати навички взаємодії та командної роботи під час виконання навчальних завдань	семінарські заняття, завдання з самостійної роботи	усна відповідь, доповнення, колективна презентація	5
<b>4. автономність та відповідальність</b>				
4.1	Здійснювати самостійний пошук та критичне опрацювання, аналіз та узагальнення соціальної інформації з різних джерел.	семінарські заняття, завдання з самостійної роботи	усна відповідь, аналітичне завдання, письмова самостійна робота (аудиторна/ домашня), колективна презентація, індивідуальна презентація, контрольна робота	5
4.2	Здійснювати реферування наукових	семінарські	аналітичне завдання,	5

джерел, обґрунтувати власну позицію, робити самостійні висновки.	заняття, завдання з самостійної роботи	письмова самостійна робота (аудиторна/домашня), колективна презентація, індивідуальна презентація, контрольна робота
--	--	--

### 6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Програмні результати навчання (назва)	Результати навчання дисципліни (код)												
	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	2.1	2.2	2.3	3.1	3.2	4.1	4.2
Володіти базовим концептуальним апаратом класичної та сучасної соціологічної теорії. (прн1)	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
Демонструвати знання щодо еволюції та сучасного стану соціологічного теоретизування. (прн8)			+	+	+			+	+	+		+	
Використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності. (прн 12)		+						+	+	+	+		
Здійснювати пошук, обробку та презентацію соціальної інформації (прн 14)				+				+	+	+	+	+	+

### 7. Схема формування оцінки.

#### 7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

Форми контролю	Частина I			Частина II			Всього балів	% відсоток у підсумковій оцінці	РН (Д)
	Тем 1-6			Тем 7-12					
	Бали за 1 роботу	Кількість робіт	Загальна кількість балів	Бали за 1 роботу	Кількість робіт	Загальна кількість балів			
усна відповідь	6	5	30	6	5	30	60	30	РН (Д)1.1; РН (Д)1.2; РН (Д)1.3; РН (Д)1.4; РН (Д)1.5; РН (Д)1.6; РН (Д)2.1; РН (Д)2.2; РН (Д)2.3; РН (Д)3.1; РН (Д)3.2; РН (Д)4.1
доповнення	3	5	15	3	5	15	30	15	РН (Д)1.1; РН (Д)1.2; РН (Д)1.3; РН (Д)1.4; РН (Д)1.5; РН (Д)1.6; РН (Д)2.1; РН (Д)2.2; РН (Д)2.3; РН (Д)3.1; РН (Д)3.2
аналітичне завдання	10	1	10	7	1	7	17	8,5	РН (Д)1.4; РН (Д)1.5; РН (Д)1.6; РН (Д)2.1; РН (Д)2.2; РН (Д)2.3; РН (Д)3.1; РН (Д)4.1; РН (Д)4.2
письмова самостійна робота	3	5	15	1	3	3	18	9	РН (Д)1.4; РН (Д)1.5; РН (Д)2.1; РН (Д)3.1; РН (Д)4.1; РН (Д)4.2
диспут-гра			0	5	1	5	5	2,5	РН (Д)1.4; РН (Д)2.1; РН (Д)2.2; РН (Д)2.3; РН (Д)3.1; РН (Д)3.2; РН (Д)4.1; РН (Д)4.2
колективна презентація			0	5	1	5	5	2,5	РН (Д)1.4; РН (Д)2.1; РН (Д)2.2; РН (Д)2.3; РН (Д)3.1; РН (Д)3.2; РН (Д)4.1; РН (Д)4.2
індивідуальна презентація			0	5	1	5	5	2,5	РН (Д)1.4; РН (Д)1.6; РН (Д)2.1; РН (Д)2.2; РН (Д)3.1; РН (Д)4.1; РН (Д)4.2

контрольна робота	30	1	30	30	1	30	60	30	РН (Д)1.1; РН (Д)1.2; РН (Д)1.3; РН (Д)1.4; РН (Д)1.5; РН (Д)1.6; РН (Д)2.1; РН (Д)2.2; РН (Д)2.3; РН (Д)3.1; РН (Д)4.1; РН (Д)4.2
Всього			100			100	200 / 2 = 100		

#### Оцінювання за формами контролю<sup>1</sup>:

Форми контролю	частина 1		частина 2	
	Min – 18 балів	Max – 30 балів	Min – 18 балів	Max – 30 балів
усна відповідь	18	30	18	30
доповнення	9	15	9	15
аналітичне завдання	6	10	4,2	7
письмова самостійна робота (домашня)	9	15	1,8	3
колективна презентація	0	0	3	5
диспут-гра	0	0	3	5
індивідуальна презентація	0	0	3	5
контрольна робота 1	18	30	0	
контрольна робота 2	0		18	30
Всього	60	100	60	100

- підсумкове оцінювання: іспит (РН1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5; 1.6, 2.1, 2.2, 2.3). Білет містить дві частини: тестову (макс.10 балів) та три відкритих питання (макс.30 балів) – всього макс.40 балів. Мінімальний бал успішного складання (отримання загальної позитивної оцінки) іспиту – 24 бали.

умови допуску до підсумкового іспиту: для студентів, які набрали сумарно меншу кількість балів, ніж критично-розрахунковий мінімум – 36 балів (за кожну частину окремо і в середньому за дві частини, щоб бути допущеним до складання іспиту, потрібно обов'язково виконати аналітичне завдання, підготувати презентації, письмову самостійну роботу та контрольні роботи, якщо студент їх виконав з оцінкою, нижче за мінімальну.

#### 7.2 Організація оцінювання:

Всі види роботи на семінарських заняттях оцінюються по факту проведення, бали накопичуються протягом семестру.

Контрольна робота №1 виконується на семінарському занятті протягом наступного тижня після вивчення Тем 1-6.

Контрольна робота №2 виконується на семінарському занятті протягом наступного тижня після вивчення Тем 7-13.

Письмова самостійна робота - це вид самостійної роботи, який студенти виконують на лекційних та семінарських заняттях.

<sup>1</sup> Див. Положення про порядок оцінювання знань студентів при кредитно-модульній системі організації навчального процесу від 1 жовтня 2010 року, а також Розпорядження ректора «Про методику розрахунку підсумкової оцінки дисциплін, які читаються два і більше семестри» від 29 вересня 2010 року

**Аналітичне завдання 1 - завдання для самостійної роботи №5 (5 год.)** Студенти письмово готують хрестоматійний матеріал до визначених питань теми 5. Дають визначення 3 поняттям. Ставлять по 3 запитання. Готують по 1 тесту з варіантами відповідей з вказівкою вірного варіанту. Зазначають використані джерела. *Термін виконання завдання студентами – на сьоме семінарське заняття.* (Надіслати викладачу на електронну пошту).

**Аналітичне завдання №2.** За схемою письмово студенти аналізують наукову статтю з соціології сім'ї за темою, що зацікавила. Визнають об'єкт та предмет матеріалу. Підкреслюють по тексту категорії соціології сім'ї (не більше 10). Дають визначення 3 категоріям за соціологічним словником. Визначають функції соціології сім'ї, які відображаються через даний матеріал. Одну характеризують. *Термін виконання завдання студентами – на десяте семінарське заняття.* Студенти виступають на семінарі та здають письмово виконане завдання викладачеві.

**Презентація колективна:** поділившись на дві групи, студенти готують презентації на теми: «Сім'я як соціальний інститут» та «Сім'я як мала соціальна група». За власним планом, з використанням емпіричного матеріалу, з зазначенням джерел, які використали, питаннями до аудиторії по темі. *Термін виконання завдання студентами – презентують матеріали на одинадцятому семінарському занятті – Тема 8 «Сім'я як соціальний інститут та мала соціальна група».*

**Презентація індивідуальна** на тему "Стійкість та стабільність сім'ї у сучасному суспільстві. Успішність шлюбно-сімейних відносин". Презентації надсилаються викладачу та презентуються на семінарі. *Термін виконання завдання студентами – на семінарське заняття до теми 12. «Стійкість та стабільність сім'ї у сучасному суспільстві. Успішність шлюбно-сімейних відносин».*

**Дискут-гра** на тему: "Криза чи модернізація сім'ї в сучасному українському суспільстві." Студенти мають поділитися між собою на дві групи: одна група – «за» інша – «проти» твердження, що сучасна українська сім'я переживає кризу. Команди готують теоретичні та емпіричні аргументи, колективну презентацію "Сучасна українська сім'я – криза чи модернізація?!" для участі в гри-диспуті. Кожна з груп повинна обрати модератора (усього 2 модератори). Модератори: роблять вступне слово, зазначають тему дискусії, окреслюють різносторонній погляд на проблему; спрямовують дискусію; Наприкінці диспуту кожна з груп повинна зазначити головні висновки щодо своїх аргументів (контраргументів), а модератори роблять загальний висновок. *Термін виконання завдання студентами - теоретичні та емпіричні аргументи, колективну презентацію студенти надсилаються викладачу до семінарського заняття з теми №13 та розглядаються під час диспуту.*

### 7.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

### 8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій та семінарських занять

№ п/п	Номер і назва теми	Кількість годин		
		Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота
<b>1. Соціологія особистості</b>				
2.	Предмет соціології особистості	2	4	5
3.	Типологія як метод соціального пізнання і застосування її в дослідженнях особи	2	2	5
4.	Структура особи та її виміри	4	2	5
5.	Особа в системі соціальної взаємодії	2	2	5
6.	Самопрезентація особи в соціальному просторі	2	2	5
7.	Соціалізація		4	5
	Контрольна робота 1		2	
<b>2. Соціологія сім'ї</b>				
8.	Соціологія сім'ї	2	2	6
9.	Сім'я як соціальний інститут та мала соціальна група	2	2	4
10.	Структура та типи шлюбно-сімейних відносин	2		4
11.	Життєвий цикл сім'ї	2	2	4
12.	Соціологічні аспекти батьківства та	2	2	
13.	Стійкість та стабільність сім'ї у сучасному суспільстві. Успішність шлюбно-сімейних відносин	2	2	6
14.	Сучасна сім'я. Нові форми сімей. Сім'я в сучасному українському суспільстві	2	4	6
	Контрольна робота 2		2	
<b>Всього</b>		<b>26</b>	<b>34</b>	<b>60</b>

Загальний обсяг 120 год. в тому числі:

Лекції – 26 год.

Семінарські заняття - 34 год.

Самостійна робота -60 год.

### 9. Рекомендовані джерела:

Частина 1.

#### Основна:

1. Злобіна О.Г. Особистість як суб'єкт соціальних змін /О.Г.Злобіна. – К.: ІС НАНУ, 2004. – 400 с.
2. Культура – суспільство – особистість. Навч. Посібник /За ред. Л.Скокової. – К. - ІС НАНУ, 2006. – 396 с.
3. Логунова Л.Ю. Соціологія личности: теоретические основания /Л.Ю.Логунова. – Кемерово: Кемеровский гос. ун-тет, 2017. – 176 с.

4. Психологія молоді сім'ї [Текст]: монографія / Мирослава Іванівна Мушкевич, Раїса Петрівна Федоренко, Тамара Іванівна Дучимінська, Людмила Іванівна Магдисюк. – Луцьк: Вежа-Друк, 2018. – 235 с. <https://core.ac.uk/download/pdf/286271731.pdf>
5. Смысловая морфология социума / За ред. Н. Костенко. – К.: ІС НАНУ, 2012. – 422 с.
6. Соціологія. Навчальний посібник / За ред. Черниш Н.І. – К.: «Знання», 2012. – С. 202-229.
7. Як будувати власне майбутнє: життєві завдання особистості / За ред. Титаренко Т. – Інститут соціальної та політичної психології. – Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2012. – 512 с.
8. Sociology, 9th Edition Anthony Giddens, Philip W. Sutton <https://politybooks.com/giddens9-lecturer>

**Додаткова:**

1. Вербець В.В. (та ін.). Соціологія: курс лекцій. Навчальний посібник / В.В.Вербець (та ін.). – К.: Кондор, 2009. – 550 с.
2. Гуменюк Л.І. Соціологія: Хрестоматія (від першоджерел до сучасності). У 2-х томах. – Т.І. – Львів, 2019. – Тема 13. Соціологія сім'ї і молоді. Гендерна соціологія [Електронний ресурс] <http://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/1>
3. Зиммель Г. Социальная дифференциация. Социологические и психологические исследования / Г. Зиммель. – Москва-Берлин: Директ-Медиа, 2014. – 233 с.
4. Злобіна О. Особистість в соціальній кризі: тренди емоційних трансформацій / О. Злобіна // Психологія особистості. – 2015. – № 1. – С. 150-161. [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Po\\_2015\\_1\\_18](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Po_2015_1_18).
5. Клементьев Д.С., Маслова А.Г. Социология личности / Д.С.Клементьев, А.Г. Маслова. – М.: Юрайт, 2018. – 140
6. Кон И. Социологическая психология. Личность и развитие / И. Кон. – М.: Московский психолого-социальный институт: Воронеж: МОДЭК, 1999. С. 58-270.
7. Маслоу А. Мотивация и личность / А. Маслоу (пер. Т.Гутман). – Питер: ISBN, 2012. – 352 с.
8. Резник Ю.М. (в соав.) Жизненные стратегии личности (опыт комплексного анализа) / Ю.М.Резник. – М.: Изд-во Независимого ин-та гражданского общества, 2002. – 260 с.
9. Сорокин П. Человек. Цивилизация. Общество / П.Сорокин. – М.: Изд-во полит. Литературы, 1992. – С. 373-425.
10. Соціально-психологічні чинники інтеграції українського соціуму / [О.Г.Злобіна, М.О.Шулига, Л.Д.Бевзенко та ін.]; за наук.ред. О.Г.Злобіної. – К.: ІС НАНУ, 2016. – 276 с.
11. Титаренко О.О. Соціологія. Навчальний посібник / О.О. Титаренко. – К.: Дакор, 2020. – 210 с.
12. Фрейд З. Психология масс и анализ человеческого «Я» / З.Фрейд (пер. А.Анраер). -Изд-во Neoclassic, АСТ, 2017. – 256 с.
13. Эрикссон Э. Идентичность: юность и кризис / Э.Эрикссон (перевод А.Прихожан, В.Ривойн, А.Андреева). – М.: Прогресс, 1996. – 86 с.
14. Aljjevoová D. Osobnostná / D. Aljjevoová // Sociológia. 2000. - № 4. – Р. 17-25.
15. Bauman Z. Ponowoczesne wzozy osobowe / Z. Bauman // Studia Socjologiczne. - 1993. - № 2. – Р. 5-12.

**Частина 2.**

**Основна:**

1. Sociology, 9th Edition Anthony Giddens, Philip W. Sutton <https://politybooks.com/giddens9-lecturer>
2. Бабенко Н.Б. Соціологія сім'ї: Навч. посіб. / Н.Б. Бабенко. – К.: ДАКККіМ, 2004. – 257 с.
3. Гуменюк Л.І. Соціологія: Хрестоматія (від першоджерел до сучасності). У 2-х томах. – Т.І. – Львів, 2019. – Тема 13. Соціологія сім'ї і молоді. Гендерна соціологія [Електронний ресурс] <http://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/1>
4. Социология брака и семьи: история, теоретические основы, персонали / С.Н. Бурова; Белорусский государственный университет. – Минск: Право и экономика, 2010. – 444 с. [https://elib.bsu.by/bitstream/123456789/27676/1/burova\\_soc\\_braka\\_i\\_semyi\\_kniga.pdf](https://elib.bsu.by/bitstream/123456789/27676/1/burova_soc_braka_i_semyi_kniga.pdf)

5. Социология семьи: Учебник/ Под ред. Проф.А.И.Антонова. – 2-е изд., перераб и доп. – М.: ИНФРА-М, 2007. – 640 с.
6. Соціологія сім'ї: концепт лекцій для студентів спеціальності 054 «Соціологія» у 2-х частинах. Ч. 1. Сім'я як соціальний інститут / Н.О. Ляшенко, Н.М. Семке. – Харків: НТУ «ХП», 2018. – 96 с. [http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/39139/1/Book\\_2018\\_Liashenko\\_Sotsiologhiia\\_simi\\_Ch\\_1.pdf](http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/39139/1/Book_2018_Liashenko_Sotsiologhiia_simi_Ch_1.pdf)
7. Соціологія сім'ї: навч. посіб. / Т. В. Медіна; Чернівецький національний ун-т ім. Юрія Федьковича. - Чернівці: Рута, 2006. - 72 с.
8. Соціологія сім'ї: підручник / М.П. Лукашвич, Ф.Ф. Шандор. — К.: Знання, 2013. — 223 с.

**Додаткова:**

1. Бурова С. Н. Гендерные исследования в Беларуси: история, социальный контекст, персоны / С.Н. Бурова // Журн. Белорус. гос. ун-та. // Социология. - 2018. - No 1. - С. 161-168. <https://journals.bsu.by/index.php/sociology/article/view/1700/1468>
2. Головаха Є., Горбачик А. Тенденції соціальних змін в Україні та Європі: за результатами “Європейського соціального дослідження” 2005–2007– 2009-2011. – К.: Інститут соціології НАН України, 2012. – 119 с.
3. Малахова Ж.Д. Негативные явления в семьях современной Украины / Ж.Д.Малахова // Габитус, 2020. – №11. – С. 48–55.
4. Ляшенко Н.О. Семке Н.М. Соціологія сім'ї : концепт лекцій для студентів спеціальності 054 «Соціологія» у 2-х частинах. Ч. 1. Сім'я як соціальний інститут / Н.О. Ляшенко, Н.М. Семке. – Харків : НТУ «ХП», 2018. – 96 с.
5. Пашкін В.А. Криза української родини – кроки до зникнення сім'ї чи її модернізації? [https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page\\_id=3861](https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=3861)
6. Слюсар Л. І. Специфіка батьківства у сім'ях різних типів: проблеми, ризики та шляхи їх мінімізації / Л.І. Слюсар // Демографія та соціальна економіка. – 2017. - №3. – С. 24–36.
7. Слюсар Л.І. Позапільська народжуваність в Україні: сучасні особливості в контексті європейського демографічного розвитку / Л.І. Слюсар // Демографія і соціальна економіка. – 2018. - №3 (34). – С. 26-38.
8. Сорокин П. Кризис современной семьи // Сорокин 120 лет. <http://artlad.ru/magazine/all/310/311/335/340>
9. Сукмановська Л.М. Історичні аспекти виникнення проблеми домашнього насильства / Л.М. Сукмановська // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична. - 2016. - Випуск 3. - С. 272-281. <http://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/1769>
10. Шманкевич Т.Ю. «Затмение семьи»: дискуссия во французской социологии / Т.Ю. Шманкевич // Журнал социологии и социальной антропологии. - 2005. - № 3. – С. 157 – 173.
11. Шнейдер Л.Б. Психология семейных отношений / Л.Б. Шнейдер – М., 2000.

**10. Додаткові ресурси**

1. <http://disimp.gov.ua/>
2. [http://ecsocman.hse.ru/data/700/196/1217/016-Shcheglova\\_S.N.pdf](http://ecsocman.hse.ru/data/700/196/1217/016-Shcheglova_S.N.pdf)
3. <http://www.childsoc.ru/doc/kniga1.pdf>
4. [http://static.ica.ras.ru/books/Kon\\_rebenok\\_i\\_obshestvo.pdf](http://static.ica.ras.ru/books/Kon_rebenok_i_obshestvo.pdf)
5. <http://sociolog.od.ua/index.php/nauch-nasledie/1969-2008/14-sociologiadetstva.html>
6. [http://www.gumer.info/bibliotek\\_Buks/Psihol/konsp/14.php](http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Psihol/konsp/14.php)
7. <http://disimp.gov.ua/files/dopovid-molod09-ebook-hq.pdf>
8. <http://en.stmm.in.ua/archive/2020-3/8.php>
9. <https://rm.coe.int/tm-general-part-women-s-access-to-justice-ukr-web/16808e9a3d>
10. [http://ratinggroup.ua/files/ratinggroup/reg\\_files/rg\\_gender\\_032021\\_fin.pdf](http://ratinggroup.ua/files/ratinggroup/reg_files/rg_gender_032021_fin.pdf)